

Raportti ELINA II-hankkeen Nuorten tuottajien retki Savoan 5. – 7.4.2022

Paikka: Etelä-Savo

Ryhmän vetäjinä Ville Alitalo ja Simo Karhula, ProAgria Etelä-Suomi

Matkaan lähdettiin aamuvarkaisella kohti Juvaa. Kuski, Simo ja Ville sekä 12 osallistujaa. Puolenpäivän aikaan oltiin ensimmäisessä vierailukohteessa Tuusmäessä, Viljakaisen asemalypsytilalla, jossa vajaa 300 lehmää. Lisäksi tilalla kasvatetaan sonnit itse, joten kaikkiaan tilalla on noin 750 eläintä. Jakaannuimme kahteen pienempään ryhmään, joille sisarukset Anna-Kaisa ja Henna lähtivät pitämään erikseen esittelyitä, jotta kuulisimme esittelyt paremmin, mutta silti kova tuuli ja tuisku haittasivat etenkin ulkotiloissa. Lypsykarjanavetassa oli 20-paikkainen kalanruotolypsyasema sekä aperuokinta. Pihattoa oli rakennettu laajentamalla vanhaa, ja osin tulipalokin oli rakennusvaiheessa päässyt tekemään tuhojaan. Niinpä lopputulos ei ollut yhtä hieno kuin kerralla rakennettu uusi navetta olisi, mutta kuitenkin pääpiirteittäin toimiva.

Sonnien kasvatukseen olikin sitten monia rakennuksia joita kiersimme pihalla. Niitä oli rakennettu toiminnan laajentuessa aina tarpeen mukaan lisää. Tilalla oli myös uusi hieno vasikkala, se oli ehkä siistein ja toimivin tilan eläinrakennuksista.

Ryhmäläisten mietteitä vierailun jälkeen oli mm. että on ehkä turhankin innolla laajennettu ilman selkeää päämäärää. Esittelyä myöskään ei pidetty mitenkään erityisen loistavana, varsinkin toisella ryhmällä oli ollut vaikeuksia kuulla. Jotkut olivat sitä mieltä, että täältä sai esimerkkiä miten ei pidä tehdä. Toisaalta kuitenkin todettiin että voimakkaasta toiminnan laajentamisesta huolimatta hommat on saatu hyvin pysymään hallinnassa.

Kuva kun juuri saavuttu tuulessa ja tuiskussa MTY Viljakaisen tilalle.

Päivän toisena vierailukohteena oli niin ikään maitotila Rautalammilla. Valolan Tila, Korhonen Essi ja Ville jossa on uusi vuonna 2020 rakennettu navetta kahdella robotilla, tilasiemennystä tehty 3 vuotta ja määrätietoisesti tilaa kehitetty. Yrittäjä pariskunta ja yksi vakituinen työntekijä. Totesivat että hyvä työinto on kultaakin kalliimpaa. Tila saikin gallupissa eniten ääniä ryhmäläisiltä, keuhuttiin asennetta ja ratkaisuja. Navettasuunnittelussa heidän tavoitteensa oli tehdä mahdollisimman yksikertaisilla ratkaisuilla toimivia ratkaisuja. Erikseen vasikkala vanhassa navetassa ja hiehot kylmäpihatossa, jonka ratkaisut sai ryhmäläisiltä kehuja. Robokeskuksessa paikka kaikille robolla tarvittaviin aineisiin ja tarvikkeisiin, joka herätti kiinnostusta. Navetta toimii vapaakerrolla. Lypsäviä noin sata, hoituu jopa yksin. Navetan suunnittelu kesti kaiken kaikkiaan 3 vuotta ja vanha sanonta hyvin suunniteltu on puoliksi tehty, pätee navetan suunnittelussa erittäin hyvin. Jopa rakennuskesä sujui heidän mukaansa suht hyvin, eikä työmäärää koettu liian suureksi. Itse tekevät myös peltotyöt ja osittain yhteistyössä toisen tilan kanssa. Kohde, navetta oli valoisa ja siisti. Hyvä vierailukohde.

Vierailun jälkeen siirryimme Hotelli Scandiciin Kuopioon ja illan viettoon.

Seuraavana päivänä aamupalan jälkeen kohti Rastilahden maatilaa, jossa 3 Lelyn robottia 200 lypsävää, erikseen uusi vasikkala ja hiehola. Lehmänavetta oli rakennettu 2017, hiehola 2019 ja tämän jälkeen vielä vasikkala. Uuden navetan rakentamista ennakoitiin lisäämällä eläinmäärää käyttämällä seksattua siementä ja lisäksi ostettiin 1 kokonainen karja ja vasikoita, jotta saatiin uusi navetta nopeasti käyttöön. Vanhassa parsinavetassa keskituotos oli 9-10t välillä, nyt 14,2t. Tila tosin ei kuulu tuotosseurantaan. Ajatuksena kuitenkin on että maitoa pitää tulla, sillä tulos tehdään ja siksi jalostuksessa keskitytäänkin erityisesti tuotokseen ja pitoisuuksiin. Ruokinnassa on tällä hetkellä erityisenä ongelmana, että viljaa ei tahdo olla saatavilla. Tällä hetkellä itse on viljelty lähes ainoastaan nurmea, noin 180ha alalla, mutta nyt on saatu lisää peltoa ja viljaakin on tarkoitus taas laittaa jonkinverran, kun peltoala sen mahdollistaa.

Tilalla on oman väen lisäksi 3 työntekijää ja myös peltotyöt tehdään lietteen ajoa lukuunottamatta itse. Rehu korjataan omalla ajosilppuriketjulla. Peltojen sijainti on tähän sopiva, kun kauimmat pellot ovat 5 km etäisyydellä.

Ryhmäläiset vierailun jälkeen totesivat, että tilakokonaisuus oli hyvin selkeä ja työvaiheet oli toteutettu yksinkertaisesti. Iso karja saadaan näin hoidettua pienellä työllä. Töiden suunnittelussa on myös huomioitu vapaa-aika. Joku myös totesi että nähtävästi myös tuotosseurantaan kuulumatta voidaan päästä korkeisiin tuotoksiin.

Rastilahden tilalla esiteltiin alkuun tarinaa viihtyisässä toimistossa.

Siirryimme Veskun kievariin lounaalle, jonka jälkeen minibussimme suuntasi Maaningan tutkimusasemalle. Tarkoituksena oli saada tietoa mitä uutta tietoa maito/nauta/nurmitutkimuksessa sekä saada esittely biokaasulaitoksesta. Heille oli sattunut tuplabookkaus ja oppaamme Mikko Laajalahti ei päässyt meidän kanssamme esittelyyn vaan tilalle tuli Annu Palmio, hieman oli asia hänelle tullut ilmeisesti yllätyksenä. Saimme hyvin tietoa nautojen tutkimuksesta ja juuri remontissa olevasta tutkimusnavetasta. Biokaasulaitoksen toiminnasta emme juurikaan saaneet infoa. Tutkimus on enemmän käytännön läheistä ja nykyään ei tutkita niinkään sitä, miten joku rehu lypsättää vaan painotetaan enemmän kokonaisuutta, jossa otetaan peltopuoli yhtä lailla huomioon. Heille on juuri valmistunut uusi separaattori, jolla tehdään lannasta kuiviketta. Ay ja holsku rotuja. Alkavat tutkia imettäjälehmiä. Vuonna 2009 rakennettu tutkimusnavetta muutettu remontin yhteydessä asemanavetasta robottinavetaksi. Haluavat tutkia koko elämänkaarta. Totesi että hyvinvointia vaikea mitata, lähinnä kiinnitetään huomiota eläimen käyttäytymiseen. Maaningalla eivät ota verinäytteitä tai ole olemassa ”tutkimuskammioita”. Nyt ollut tutkimusrintamalla hiljaisempaa mutta niin kuin edellä mainittu kesällä aloittavat vierihoidotutkimukset. Tutkimuksen luonne muuttunut myös robotin myötä ei voi esimerkiksi 40 lehmää poikia yhtä aikaa. Ensisijainen tarkoitus Maaningalla kuin missä tahansa tutkimusasemalla on tutkia ja tulot on aina sivuvirtoja, kuten vaikkapa maidontuotanto.

Kuvassa uusi lannan separaattorirakennus Maaningalla.

Maaningalta suuntasimme Hotelli Järvisydäntä.

Viimeisenä päivänä oli jo väsymystä ilmassa mutta porukka on ollut ajoissa ja tykänneet reissusta. Suuntasimme viimeiseksi kohti MTY Pulkkinen tilaa Juvalla, jossa 2 Lelyn lypsyrobotia, aperuokinta, Slalom-lannanpoisto ja kuivituslaite Demeca. Karja on holstein-rotuista ja jalostustavoitteina on erityisesti nopea lypsy, utarerakenne ja toki myös tuotos. Navetta rakennettiin vuonna 2020, mikä sattui sopivaan aikaan juuri ennen valion sopimustuotannon alkua, investointituet ehdittiin hakea ennen sopimustuotantoa ja sopimusmäärä saatiin näin riittäväksi. Aloituksessa oli kuitenkin haastetta; kun navetta saatiin ”pyörimään” iski sorkkavälin ajotulehdus ja kolmasosa karjasta jouduttiin lääkitsemään.

Lietelanta separoidaan ja Demeca- kuivituslaite jakaa separoidun kuivajakeen käytettäväksi kuivikkeena. Tähän on oltu tyytyväisiä. Tulevaisuuden haaveina on Lely vectorin hankinta, jolloin työtä saataisiin vielä automatisoitua lisää, sekä myös hiehonavetan rakentaminen. Tällä hetkellä nuorkarja on vanhassa navetassa, jonka olosuhteet eivät ole mitenkään erityisen hyvät. Tämänhetkinen maailmantilanteen epävarmuus kuitenkin hillitsee investoimaan lähtemistä.

Vaikka tilalla vaikutti isäntä olevan pääosin tyytyväinen navettaan, kuitenkin vaikutti olevan monia pieniä yksityiskohtia, joissa olisi ollut jotakin parannettavaa. Niinpä ryhmäläiset tuumivat käynnin jälkeen, että hyvin tarkasti on mietittävä ja suunniteltava, ennen kuin lähtee navetan rakennukseen. Heräsi myös ajatus, että valmisnavetta ei ehkä kuitenkaan ole se paras ratkaisu, vaan navetta tulisi aina suunnitella juuri tilan omien tarpeiden ja lähtökohtien mukaan.

MTY Pulkkinen, kuivituslaite Demeca toimii hyvin mutta ummikkojen osastolla huono kuivitus.

Kohti kotimatkaa, porukka vaikutti väsyneeltä mutta inspiroituneelta ja suunniteltiin jo seuraavaa retkeä.

Hämeenlinnassa 8.4.2022 Simo Karhula ja Ville Alitalo